

2303/757/G/97

Exnr. 9 van 20 Exn

NOTA

MINISTERIE VAN DEFENSIE

Militaire Inlichtingendienst

Nota bestemd voor

- CS
- HACIV
- HAO
- HAVI
- HAMIDKL
- HAMIDKLu
- HAMIDKM

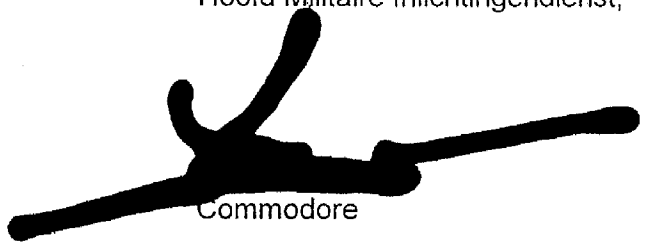
Nummer
DIS97005000

Datum
10 oktober 1997

Onderwerp:
Inlichtingenbulletin

1. Hierbij doe ik U toekomen Inlichtingen-Bulletin nr.39/97 van de MID.
2. Zonder bijlage is deze brief ongerubriceerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst,

Commodore

Bijlagen

- 1 -

Opsteller

drs

Doorkiesnummer

070-3186967

INLICHTINGEN-BULLETTIN NR.: 39/97
(9 oktober 1997)

Bosnië-Herzegovina	- Trends in de gemeenteraadsverkiezingen
Sub-Sahara Afrika	
India / Pakistan	- Informele toenaderingsgesprekken
Zuid Amerika	- Militaire oefening MERCOSUR
Cuba	- Vijfde Partijcongres

BOSNIË-HERZEGOVINA

Trends in de gemeenteraadsverkiezingen

In de periode van 1 tot en met 7 oktober zijn een aantal uitslagen bekend gemaakt van de gemeenteraadsverkiezingen van 13 en 14 september jl. Daarbij zijn enkele verrassende resultaten te zien. Zo heeft in Gornji Vakuf, een van oudsher door de Moslims gedomineerde stad die echter sinds 1993 onder Kroatische controle staat, de Moslim-partij SDA de meerderheid in de gemeenteraad gehaald. In Cazin, één van de steden waar de partij van het voormalige Bosnische presidiumlid (DNZ) sterk leek, heeft haar rivaal de SDA bijna 70% van de stemmen behaald. In Travnik vormde de uitslag een afspiegeling van de vooroorlogse etnische verhoudingen (bijna evenveel Kroaten als Moslims), zodat de gespannen verhoudingen ook de gemeentepolitiek zullen beheersen.

Eén van de belangrijkste ontwikkelingen is wel dat in Srebrenica de KCDBiH de absolute meerderheid heeft behaald. Dit impliceert dat, gezien de emotionele betekenis van deze stad, dit waarschijnlijk voor de Moslim-autoriteiten een focuspunt zal worden voor de spoedige installatie van een moslim-geleide gemeenteraad. Deze raad zal de voorwaarden moeten scheppen voor de terugkeer van Moslim-vluchtelingen.

Tot nu toe zijn de overige volgende trends waarneembaar:

Republika Srpska:

- Door de verdeeldheid en de radicalisering onder de Bosnisch Servische inwoners van de RS is de SDA-geleide coalitie KCDBiH erin geslaagd om in enkele gemeentes (Foca, Vlasenica, Visegrad, Bratunac, Rogatica, Prijedor, Bosanski Novi, Cajnice) de grootste partij te worden. Ondanks het feit dat ze vroeger hier in de meerderheid waren is de coalitie er echter niet in geslaagd om de absolute meerderheid te verwerven. Hiervoor waren de demografische verhoudingen kennelijk teveel gewijzigd.
- De SDS en SRS beheersen het politieke toneel in de oostelijke gemeentes en in de strategische Posavina-corridor. De SDS heeft echter wel aanzienlijk terrein verloren.
- De linkse oppositie scoort goed in Banja Luka en enkele deelgemeentes rondom deze grote stad.
- In de gemeentes van de Posavina-corridor heeft de terughoudende politiek van de HDZ geresulteerd in een ondergeschikte HDZ-positie in Bosanski Brod en Modrica. Bosanski Samac en Derventa lijken 'uitgeleverd' te zijn.

[REDACTED]

Moslim-Kroatische Federatie:

- In de deelgemeentes van Sarajevo, Bihac, Gorazde en Zenica is de positie van de KCDBiH onbedreigd, maar Tuzla is traditiegetrouw in handen gebleven van de oppositie.
- De HDZ gaat met de overwinning strijken in het hartland van Herzegovina (Citluk, Neum, Grude, Livno, Ljubuski, Posusje, enz.) en in de beide noordelijke enclaves (Orasje en Odzak).
- In Vares en Jajce houden de HDZ en KCDBiH elkaar in evenwicht
- In Vitez en Novi Travnik heeft de HDZ een licht overwicht, terwijl in Travnik de KCDBiH een 'veldvoordeel' heeft.
- In Tesanj en Zepce heeft de lokale boycot van de HDZ geresulteerd in een grote KCDBiH-overwinning.
- In de gemeentes van de 'Servische Krajina' (Drvar, Petrovac en Grahovo) heeft de Bosnische Servische Coalitie voor Terugkeer de absolute meerderheid behaald, terwijl ze de macht in Glamoc moet delen met de HDZ.

SUB-SAHARA AFRIKA [REDACTED]

INDIA / PAKISTAN

Informele toenaderingsgesprekken

In Kashmir hebben de laatste dagen Indiase en Pakistaanse militairen elkaar met artilleriegranaten bestookt. Beide landen beschieten elkaar regelmatig in dit gebied. Sinds 1947 bezit India tweederde deel van Kashmir en Pakistan het overige deel.

[REDACTED]

Beide landen maken aanspraak op geheel Kashmir en hebben hierover in 1947 en 1965 oorlog gevoerd.

India en Pakistan hebben jarenlang geprobeerd om via overleg de onderlinge relaties te verbeteren. Begin 1994 was de laatste keer dat de landen op ministerieel niveau bilaterale besprekingen hierover voerden. Dit leverde geen resultaat op omdat de landen geen enkele vooruitgang over de kwestie-Kashmir konden bereiken. Pas in maart 1997 voerden de staatssecretarissen van Buitenlandse Zaken voor het eerst weer besprekingen met elkaar. In juni volgden nieuwe besprekingen en in september vond er een derde gespreksronde plaats, echter zonder enig resultaat. De kwestie-Kashmir blijft het grootste struikelblok vormen voor verbeteringen van de betrekkingen tussen India en Pakistan.

De formele besprekingen zijn als gevolg van de intensieve beschietingen tot nader order opgeschort. Naar nu is bekend geworden vinden echter al een paar jaar informele besprekingen plaats.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED] De functionarissen onderzoeken of de betrekkingen tussen de landen verbeterd kunnen worden door samenwerking te initiëren op bijvoorbeeld het gebied van handel, energievoorziening etc. De regeringen van India en Pakistan hopen dat deze informele gesprekken uiteindelijk zullen leiden tot een succesvolle oplossing van de bestaande geschillen tussen beide landen.

ZUID-AMERIKA

Militaire oefening MERCOSUR

In het zuiden van Brazilië is deze week een gezamenlijke militaire oefening van Argentinië, Brazilië en Uruguay begonnen. Deze oefening met de naam "Operatie Zuiderkruis 97" zal 10 dagen duren en in totaal 2.300 militairen omvatten. Het betreft gesimuleerde vredeshandhavingsoperaties en is bedoeld om "samenwerking, vertrouwen en vriendschap tussen de deelnemers te verbeteren en om het vermogen te ontwikkelen om gecombineerde operaties te plannen en uit te voeren". Bij de oefening zijn ook waarnemers van Paraguay en Bolivia aanwezig. Op de laatste dag van de oefening, 17 oktober, zullen luchtlandingsoperaties worden uitgevoerd.

Hoewel al eerder gezamenlijke oefeningen van de deelnemende landen hebben plaatsgevonden, is deze oefening opmerkelijk omdat deze duidelijk verband houdt met de vorming van een gezamenlijke vredesmacht in de context van MERCOSUR, het politiek en economisch samenwerkingsverband van Argentinië, Brazilië, Paraguay en Uruguay. Waarom Paraguay niet aan deze oefening deelneemt is niet duidelijk, maar kan te maken hebben met interne politieke ontwikkelingen. Van belang hierbij is dat generaal [REDACTED] die vorig jaar betrokken was bij een mislukte coup poging tegen president [REDACTED], onlangs tot presidentskandidaat van de belangrijke Colorado Partij is gekozen. De overige MERCOSUR-landen zijn hiermee niet erg ingenomen en denkbaar is dat zij desnoods met politieke en/of militaire druk zullen trachten diens verkiezing tot president te voorkomen. Gelet op eerdere indicaties zou de gezamenlijke vredesmacht namelijk mede een rol moeten spelen bij de handhaving van de democratisch rechtsorde in de lidstaten.

CUBA

Vijfde Partijcongres

Op 8 oktober is in Havana het vijfde Congres van de Communistische Partij van Cuba begonnen. Afgaande op uitspraken voorafgaande aan het Congres zal van belangrijke beleidswijzigingen geen sprake zijn. Evenmin zijn opzienbarende veranderingen in de partijleiding te verwachten, hoewel de coöptatie van een aantal jongere functionarissen, met name economische specialisten, voor de hand ligt.

De politieke leiding heeft toegegeven dat door een sterke daling van de economische groei in vergelijking met 1996 de economische situatie de rest van het jaar nog verder zal verslechteren. Desondanks zullen op politiek en economisch gebied waarschijnlijk niet meer dan beperkte beleidsaanpassingen plaatsvinden zolang [REDACTED], aan de macht blijft. Hierdoor neemt (op termijn) de kans op sociale onrust toe. Vooralsnog is het evenwel onwaarschijnlijk dat deze zodanige vorm zal aannemen dat het regime- [REDACTED] in gevaar komt, of dat gevaar ontstaat voor de politieke stabiliteit in de regio.